

HOFJESKRANT

NIEUWSBRIEF VAN DE STICHTING LANDELIJK HOFJESBERAAD

nummer 28, najaar 2011

Sprekers op het Internationale Hofjescongres in Haarlem, 7 t/m 9 september 2011: Voor vlnr: Carmen Mangion, Ida Bull, Kirsten Bernhardt, Sue Lambert, Angela Nicholls, Angela Schwarz en Marijke Bruggeman. Midden vlnr: Helen Caffrey, Jeremy Boulton, Britta Hentschel, Peter Wessel Hansen, Willemijn Wilms Floet, Maarten Poldermans en Daan van den Briel. Achter vlnr: Henk Looijesteijn, Nigel Goose en Charlie Mackeith. Op de foto ontbreekt Corrie Verstoep. Foto: Joke Slootheer.

Het congres is mede mogelijk gemaakt door:

- Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Amsterdam
- International Institute of Social History, Amsterdam
- Landelijk Hofjesberaad, Haarlem
- Vereenigde Doopsgezinde Gemeente Haarlem
- Archeologisch Museum Haarlem
- Frans Loenenhofje, Haarlem
- Hofjes Codde en Van Beresteijn, Haarlem
- Hofje "De Armen de Poth", Amersfoort
- Koninklijke Haagse Woningvereniging van 1854, Den Haag
- Rozenhofje, Amsterdam

VERDER IN DIT NUMMER:

- Hofjescongres in Haarlem
- 5 november: Najaarsbijeenkomst
- Het P.W. Janssenhofje
- Voorjaarsbijeenkomst 2011
- Het Hoofthofje in Den Haag
- Grafbord van Angenis Hooft
- Column van Felix Rottenberg
- Waterbesparing in de Hof van Wouw
- Activiteiten in Hofjes

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

LANDELIJK HOFJESBERAAD

De Stichting Landelijk Hofjesberaad is bedacht op 8 april 1997 en daadwerkelijk opgericht op 4 juni 1997.

BESTUURSSAMENSTELLING:

Drs M.D. van den Briel, voorzitter (020 - 620 28 39)
Dhr C.S. Hoekema, penningmeester
(0229 - 21 60 16 / 06 - 53 85 94 52)
Mr E.W. Oosterbaan, secretaris, tel. 0224-215185
Mw E.C.M. Elzenga-Duynstee, lid (0318 - 613 282)
Drs J.M. Poldermans, lid (023 - 532 85 19)
Dhr O.J. Tromp, lid (071 - 515 51 88)
Dr W.J.H. Verwers, lid (033 - 253 74 61)

Als adviseurs van het bestuur treden op:

Dhr jhr G.G. Witsen Elias, voormalig secretaris LHB
Mw E. Hoorn, dir. 'van Alckmaer', Wonen
Dhr P. Verhoeven, Monumentenzorg
Mw A. de Wit, arts, specialist ouderengeneeskunde, Zorg

HOFJESKRANT

De Hofjeskrant is voor geïnteresseerden op aanvraag beschikbaar. Bestuursleden van de aangesloten hofjes krijgen de krant automatisch op hun huisadres.

SECRETARIAAT

Stichting Landelijk Hofjesberaad
Vooruitgangstraat 167, 2032 RK Haarlem
Het secretariaat is tijdens kantooruren te bereiken op
023 - 5400644, fax 023 - 5402434,
e-mailadres: info@hofjesberaad.nl
Contactpersoon: Joke Slootheer
www.hofjesberaad.nl

AANMELDING NIEUWE LEDEN

Voor meer informatie over het Landelijk Hofjesberaad en/of de mogelijkheden voor aansluiting bij het beraad kunt u zich richten tot Joke Slootheer (secretariaat).

Natuurlijk zijn wij ook zeer geïnteresseerd in uw reactie op de Hofjeskrant. Belt of mailt u gerust, ook als u een actieve bijdrage wilt leveren aan het werk van de stichting.

ADVERTENTIE TARIEVEN

De advertentietarieven voor de Hofjeskrant zijn sinds 10.02.2004 niet veranderd. Zij bedragen:

1/6 pagina	€ 150,-	1/2 pagina	€ 500,-
hele pagina	€ 750,-	hele achterpagina	€ 1.000,-

LANDELIJK HOFJESBERAAD

COLOFON

Uitgave van het Landelijk Hofjesberaad.
Verschijnt tweemaal per jaar: voorjaar en najaar
ISSN: 1872-5619

Redactie: J.M. Poldermans, W.J.H. Verwers
Vormgeving: Tekst in Vorm, Joke Slootheer
Druk: Paswerk Grafisch, Cruquius

NAJAARSBIJEENKOMST NOVEMBER 2011

Op zaterdag 5 november 2011 zal voor de besturen van de bij het LHB aangesloten hofjes in Elburg de traditionele Najaarsvergadering plaats vinden. We zijn deze keer te gast bij het Feithenhof. Ds. A. Snoek, één der provisoren, zal voorafgaand aan het huishoudelijk gedeelte van de vergadering ons iets over het hof vertellen.

Lezing: *Ontwikkelingen op het gebied van huurbeleid*. Naam spreker nog niet bekend.

Ook kan een bezoek worden gebracht aan de Provisorkamer. Na de lunch volgt een rondleiding door de stad en eventueel een bezoek aan het museum. De middag zal worden afgesloten met een borrel in een plaatselijk etablissement.

De uitnodigingen voor de Najaarsvergadering zijn inmiddels in uw bezit.

Provisorkamer in het Feithenhof, Elburg

ANBI

Het bestuur van het Landelijk Hofjesberaad ontving onlangs informatie van het Ministerie van Financiën over de Anbi-status en de "geefwet". Dankzij de kennis van onze secretaris, mr. Erik Oosterbaan, kunt u op de website zijn commentaar lezen op genoemde regelingen.

BRIM

Vanuit het ministerie van OCW heeft het bestuur van het Landelijk Hofjesberaad informatie gekregen over de evaluatie van de Brim regeling. Die is vervat in een brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Op de website is die brief opgenomen en kunt u daarvan kennis nemen.

ENERGIELABEL

Over de energielabel is op dit moment niets te melden. Wel staat, zoals wellicht bekend, op de website van de overheid dat monumenten vooralsnog zijn uitgesloten van de verplichting een huis te voorzien van een energielabel.

Informatie over dit onderwerp is te verkrijgen via:
<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/energielabel-woning/energielabel-voor-huiseigenaren>

VAN DE VOORZITTER

HOFJESCONGRES IN HAARLEM

Het was een bijzondere bijeenkomst: het congres, georganiseerd door IISG (Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, onderdeel van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen) dat van 7-9 september 2011 in Haarlem werd gehouden. Dit congres was een vervolg op een eerder contact, in Gent in april 2010, ontstaan tijdens een congres over vele aspecten van de sociale geschiedenis, waaronder een paar lezingen over hofjes. Daar heeft het LHB het initiatief genomen om de sprekers bij elkaar te brengen en is het idee gelanceerd een vervolgonferentie uitsluitend over hofjes te gaan organiseren.

Het bestuur heeft zich vanaf dat moment intensief met de organisatie beziggehouden (locatie, programma onderdelen waaronder een diner aangeboden door het LHB, bezichtiging van hofjes en een ontvangst door de Gemeente Haarlem), terwijl de inhoudelijke kant volledig de verantwoordelijkheid van het IISG was.

Er kwamen 16 sprekers: 7 uit Engeland, 4 uit Nederland, 2 uit Duitsland, 1 uit Noorwegen, 1 uit Denemarken en 1 uit Zwitserland. Voorwaar een Europees gezelschap.

Allerlei aspecten werden in korte lezingen uiteen gezet: de achtergrond van de bewoners, de architectuur, de verschillen tussen hofjes in steden en in meer rurale gebieden. Levendige discussies ontstonden, niet alleen tijdens de formele discussie na de inleidingen, maar ook en vooral tijdens de sociale gebeurtenissen van het congres waar men elkaar informeel kon spreken. Ik

was getuige van een paar van die gesprekken en het ging er "hard aan toe": men probeerde elkaar met nog meer argumenten tot het eigen standpunt over te halen. Er werd goed en respectvol naar elkaar geluisterd, maar niet iedereen liet zich zomaar overtuigen.

Wat zijn nu enkele grote lijnen die te ontdekken waren tijdens dit congres, zonder nu een historische beschouwing of een volledige samenvatting te geven van hetgeen besproken is?

Een ding werd mij heel duidelijk: bewoners van hofjeswoningen hadden in tegenstelling tot mensen die aangewezen waren op werkhuisen of uitdelingen via een huuszittenhuis, een kleine eigen woning waar enige privacy was gewaarborgd. Daar had men over het algemeen een eigen voorkeur en/of een eigen slaapkamer (een kleine minderheid sliep met 2 mensen op een kamer). Dat in tegenstelling tot andere bejaarden en minderbedeelden die in huizen werden ondergebracht met gro-

Mede-organisator en spreker Henk Looijesteijn

te slaapzalen, waar natuurlijk van geen enkele privacy sprake was.

Over de toewijzing kan gesteld worden dat de regenten bepaalden, of via een voordracht van een kennis of zelf, wie er in een hofjeswoning kwam wonen: subjectiviteit bij de toewijzing lijkt meer dan vanzelfsprekend. Men wist van de potentiële bewoners dat deze een werkzaam leven achter de rug hadden, waarmee zij wellicht een klein beetje geld hadden kunnen sparen. Sponsoring door kerk of stad, een gilde of beroepsgroep, adellijke of rijke personen was heel gewoon. De term "van onbesproken gedrag" was zeker ook een heel belangrijk criterium bij de toewijzing, zo werd meerdere malen gesteld in de voordrachten. Als regent wil je immers niet geassocieerd worden met dieven, dronkaards of zwervers?

Zoals het feitelijk nog steeds is: recom-mandatie werkt.

Ook is er het een en ander gezegd over de architectuur. Het blijkt dat er met name in Engeland vaak sprake is van kleine hofjes met maximaal 6-10 woningen, maar ook in de ander landen komt deze woonvorm veelvuldig voor. Grote huizen of woonblokken met meer dan 30 woningen, zoals die in Noord-Duitsland en in Denemarken te vinden zijn, zijn eerder uitzondering dan regel. Maar of die huizen nu ook hofjes genoemd mogen worden? Een sluitende definitie is er tijdens het congres niet gekomen, daar was men blijkbaar nog niet aan toe.

De sociale structuur van het land

maakt heel veel uit. Daardoor zijn er zeker ook verschillen. In Engeland speelt *charity* een zeer belangrijke rol, vermoedelijk als gevolg van een grotere distantie tussen de diverse lagen van de bevolking, terwijl dat op het vasteland van Europa veel genuanceerder ligt.

Concluderend was het een prachtige bijeenkomst die door de sprekers zeer gewaardeerd is. Dat is mij talloze keren bevestigd. Ook was het bijzonder te ervaren dat er sprekers aanwezig waren die, ondanks internet, nog niet op de hoogte waren dat zij vele collega onderzoekers hadden op dit gebied. En het was voor het IISG een onderneming om dit congres te organiseren: zonder subsidie kan een dergelijk bijeenkomst niet gerealiseerd worden. Mede door

bijdragen uit onze kring kon ook een passend en vooral ook nuttig aanvullend programma worden georganiseerd, waarvoor het LHB bestuur de subsidiegevers dankbaar is.

De deelnemers zullen zeker onderling contact blijven houden. Het is de verwachting dat er over enige tijd een boekje verschijnt waarin de diverse bijdragen van de sprekers worden opgenomen. Of er een vervolg zal plaatsvinden? Wie weet, maar mocht dat zo zijn dan is het zeker de moeite waard als toehoorder aanwezig te zijn. Er is nog heel veel interessante en relevante informatie te vinden over dit bijzondere fenomeen: hofjes.

M.D. van den Briel

HUISMEESTERSBIJEENKOMST 2011

Op 29 september is de huismeestersbijeenkomst gehouden in het hofje "De Armen de Poth" in Amersfoort. Mevr. I. Geertsema hield een enthousiaste voordracht over tuinen in Nederland. In een volgende krant zal uitgebreid verslag worden gedaan van de bijeenkomst.

BOEKBESPREKING

HET P.W. JANSSENHOFJE

De restauratie van het Amsterdamse P.W. Janssenhof werd voltooid in 2010. Ter gelegenheid hiervan werd een alleraardigst, voornamelijk uit prachtige foto's bestaand, boekje (62 bladzijden) uitgebracht over deze restauratie en het uiteindelijke resultaat.

In 1894 besloot de gefortuneerde Amsterdammer P.W. Janssen een hofje te bouwen. Nog geen jaar later werd het geopend. Er waren veertien percelen met benedenhuis en drie verdiepingen in een U-vorm gebouwd, voor in totaal 100 bewoners (mannen zowel als vrouwen). In het midden van de 'U' stond één perceel zonder verdieping, bestemd voor de beheerder en de regentenkamer. Door de U-vorm was het hofje naar de straat open terwijl een hek de wereld niettemin buiten sloot. Het beheer lag bij de Nederlandsch-Duitse Stichting, waarvan de naam in 1947 veranderde in Nederlandsche Woning Stichting.

In 1978 werd het hofje ingrijpend verbouwd; er ontstonden 48 tweekamerwoningen.

In 1991 ging het hofje over in handen van de AWV die in 2007 besloot het hofje te laten restaureren en zoveel mogelijk terug te brengen naar de oorspronkelijke staat.

Oog voor detail: "een gierzahuwkastje"

Spel van licht en donker bij één en dezelfde kleur

Deelnemers aan de Voorjaarsbijeenkomst die op een zonnige zaterdag, 9 april 2011, plaats vond in de tuin van de Hof van Wouw.

VOORJAARSBIJEENKOMST

9 april 2011 in Den Haag

Op een stralende zaterdag 9 april trad de Hof van Wouw, gelegen aan de Lange Beestenmarkt in Den Haag, op als gastvrouw voor de Voorjaarsbijeenkomst van het Landelijk Hofjesberaad. In de refter van de naastgelegen Barthkapel aan de Brouwersgracht

vond de bijeenkomst plaats en sprak, na de huishoudelijke vergadering, de heer ir E.J. Nusselder, architect en bouwhistoricus van het adviesbureau Monumentenzorg in Den Haag, op een zeer bevolgen wijze over het onderwerp *Duurzaam Monumentenbehoud*.

In de middag werd de omgeving van de Hof van Wouw verkend waarbij onder meer een bezoek aan het Hoofts Hofje gebracht werd.

Als afsluiting werd door Henk Looijesteijn, onderzoeker bij het Instituut voor Sociale Geschiedenis in Amsterdam, een interessante lezing gehouden getiteld *Giften in de Gouden Eeuw*. De heer Looijesteijn was medeorganisator en spreker op het Internationale Hofjessymposium (zie elders in deze krant).

De stralende dag werd afgesloten met een borrel in de prachtige tuin van de Hof van Wouw.

Foto's: Astrid de Groot (Hof van Wouw)

HET HOOFTHOFJE, DEN HAAG

Hooftshofje (1756). Het voorgebouw achter de monumentale straatgevel gaat hoger op dan de hofjeswoningen, zoals links te zien. De rijk behandelde middenpartij met kuifstuk boven de dakvoet, is als risaliet (voornuitspringende partij van een bouwlichaam) uitgevoerd met de toegangspoort naar de woningen. (foto ©ejn)

Stichting

Overwegende “de broosheid en de zwakheid des menschenlevens, en de sekerheid des Doods; dag, tijd en ure daarvan onbekend” maakte Angenis Hooft, 55 jaar oud, bemiddeld en ongehuwd, haar testament op in 1733. Daarin bepaalde zij dat haar inboedel en vastgoedbezittingen in Den Haag en Amsterdam na haar overlijden verkocht moesten worden en dat de opbrengst gedurende twintig jaar vast moest staan om rente op te brengen. Gedurende die periode zou de nalatenschap vermeerderen, waarna op een geschikte kavel in Den Haag grond moest worden aangekocht voor de vestiging van een hofje van acht huisjes met zestien woningen. Een klein jaar later overleed Angenis en in 1756 werd aan de Assendelftstraat aan de westkant van de Varkenmarkt het Hooftshofje opgeleverd, keurig gebouwd volgens de nalatenschapsinstructies van de stichtster.

Hofje

Het hofjescomplex werd in een U-vorm aangelegd, met een kloek voorgebouw aan de straat, waarin centraal een relatief rijk behandelde ingangspartij met zandstenen kuifstuk boven de gevellijst,

en met aan de hofzijde twee achter tegen het voorgebouw aansluitende vleugels van elk vier huisjes. Elk huis omvatte een boven- en benedenwoning, zodat in totaal zestien woningen beschikbaar kwamen voor ‘bejaarde vrijsters of weduwen, die belijdenis sijn doende van de Gereformeerde Religie’ zoals de nalatenschapsconditie luidt.

Hooftshofje, overzicht vanuit het zuiden in de hof. Een aantrekkelijke woonoase in de stad, die met toegesneden maatregelen ook volgens duurzaamheidsmaatstaven en qua fysiek wooncomfort op eigentijds en zelfs toekomstig peil is te brengen. (foto ©ejn)

Regentenkamers

Het voorgebouw met centrale toegangspoort bevatte op de begane grond twee regentenkamers. De stichtster had namelijk twee executeurs aangesteld, één in Den Haag en één in Amsterdam, waar zij ook veel bezittingen had. Beide executeurs-regenten kregen elk een representatief vergadervertrek. De nog bestaande regentenkamer aan de oostzijde van het gebouw is de Haagse - met de geldkist. Aan de westkant was de Amsterdamse regentenkamer gesitueerd, nu onderdeel van het appartement in het voorgebouw.

Bouwval

In het tweede kwart van de 20e eeuw vertoonde het hofje nogal wat bouwvalligheid. B&W van Den Haag besloten onder meer in verband daarmee tot het afvoeren van het hofje van de rijksmonumentenlijst om sloop en nieuwbouw mogelijk te maken. De toenmalige regenten steunden dat besluit, ook al omdat zij het complex geen monumentale status waardig achtten.

De minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen verzette zich krachtig tegen afvoer van de lijst. Een architectuurhistorische herwaardering van het hofje gaf de doorslag waarna een res-

tauratie uitgevoerd werd onder leiding van architect Bart van Heyningen. De oplevering vond in 1937 plaats.

In de huidige tijd blijft de behoefte aan kleine woningen voor armlastige alleenstaande vrouwen in de binnenstad onverminderd bestaan. De regenten willen nog steeds de voorkeur geven aan bewoonsters bij wie niet alles meezit in het leven en voor wie wonen in het Hooftshofje een welkome oplossing biedt.

Om aan de doelstelling van het hofje te kunnen blijven voldoen is onderzocht hoe bij dit 18e eeuwse rijksmonument door goede isolatie en duurzame materialen de CO₂ uitstoot en milieubelasting gereduceerd kunnen worden. Eind 2010 heeft Ir. E.J. Nusselder b.i.R een analyse uitgevoerd met behulp van het systeem van Duurzame Monumentenzorg (DuMo).

Maatregelen die een goede verbetering van energiebesparing en comfort kun-

Regentenkamer met twee vensters aan de Assendelftstraat. Betimmering is grotendeels naar oorspronkelijk voorbeeld vernieuwd in 1937; een deel is 18e-eeuws. (foto ©ejn)

nen leveren zijn het isoleren van het dak en de vloeren, het aanbrengen van isolerend glas in de gevelramen, en het vernieuwen van installaties voor verwarming, ventilatie en warmwater.

De intentie is om de dakisolatie binnen afzienbare tijd uit te voeren met eigen financiële middelen, aangevuld met een BRIM subsidie van het Rijk.

GRAFBOARD VAN ANGENIS HOOFT

Tot het einde van de 18e eeuw hebben de muren en pilaren van de Grote Kerk in Den Haag volgehangen met grafborden. Dat weten we dankzij diverse tekeningen en etsen. Daaruit blijkt dat de kleurrijke borden de kerk destijds een "levendige" aanblik boden. Ten tijde van de Franse Revolutie is daaraan een eind gekomen. Toen zijn de borden verwijderd en verbrand, waardoor de kerk een sober aandoend interieur kreeg. Voor zover bekend is één bord de dans ontsprongen. Dat is het bord van Juffrouw Angenis Hooft. Dat was bijtijds overgebracht naar het Hooftshofje aan de Van Assendelftstraat waar het jaren

ongeschonden bewaard is gebleven. Dat hofje was gesticht uit de nalatenschap van Angenis Hooft (zie pag. 8).

In 2011 is het grafbord van Juffrouw Angenis Hooft teruggehangen in de Grote Kerk. Na onder andere een toe-

spraak van mevrouw H. Kolff-Van Swinderen, Regent van het Hooftshofje, is het grafbord op 25 maart 2011, in aanwezigheid van velen, onthuld door de burgemeester van Den Haag, de heer J.J. van Aartsen.

STADSTUINBOUW KRIJGT VORM

Dankzij een subsidie van de Gemeente Den Haag kan de Stichting Hof van Wouw een van haar ecologische doeleinden verwezenlijken: het (her-)gebruik van regenwater voor haar biologische Tuin der Hesperiden.

Door het Bureau Roeleveld-Sikkens is een plan van aanpak gemaakt voor een duurzame, energiezuinige en op comfort gerichte renovatie. Stap voor stap – als er weer een geldpotje is of subsidie wordt verkregen – worden de voorstellen om energie te bezuinigen, uitgevoerd.

De eerste stap is het verzamelen van regenwater dat via de goten en de hemelwaterafvoer naar een ondergrondse regenwatertank geleid is. Deze enorme tank, inclusief alle benodigde techniek, is inmiddels ingegraven (de firma Bode heeft het gehele project uitgevoerd). Een sprinklerinstallatie zal straks de historische moestuin van de Hof besproeien.

Door dit alles wordt er straks minder

Het ingraven van de grote hemelwatertanks

leidingwater gebruikt en krijgt de riolering minder regenwater te verwerken wat de rioolreinigingsinstallatie weer

wat ontlast. In het Voorjaarsnummer 2012 van de Hofjeskrant zullen we hier dieper op in gaan.

INDEN GROENEN TUIN

Op zondag 22 mei 2011 werd in het Noord-Hollands Archief het boek 'Inden Groenen Tuin, het Haarlemse hofje van Trijn Jansdochter Amen' gepresenteerd. In dit boek heeft de heer dr. G.J. Jaspers de bijna 400-jarige geschiedenis van dit hofje beschreven. Het

boek is verschenen ter gelegenheid van het 125-jarig jubileum van de voltooiing van het hoofdgebouw van dit hofje.

Aan dit interessante boek zal in het volgende nummer van de Hofjeskrant aandacht besteed worden.

WONEN BIJ ARME WEDUWEN

Iedere keer laat ik mij weer verrassen door binnen- en achtertuinen of hofjes die zich aan de achterkant van een gesloten voorgevel bevinden. Zoals een paar jaar geleden toen ik voor het eerst op de zesde en bovenste etage van het kantoor van de gemeentelijke Dienst Maatschappelijke Ondersteuning (DMO) stond. Een tamelijk kleurloos kantoorgebouw in de Weesperstraat, met de ingang aan de linkerkant van de Nieuwe Kerkstraat.

Soms kom ik als het even kan bewust te vroeg. Om een gebouw te verkennen en vooral de geheime plekken te ontdekken waar je goed naar buiten kan kijken en overzicht hebt over de stad. Mij fascineert dat van boven naar beneden kijken altijd. Maar op deze plek is het voor mij heel bijzonder, want 70 meter verderop ben ik in 1957 op de Nieuwe Keizersgracht geboren in een voormalig Joods ziekenhuisje tegenover de Hortus. Alle oudbouw is verdwenen en in de jaren tachtig vervangen

door bakstenen woningbouw, maar op de Nieuwe Keizersgracht 94 staat de voorgevel van het prachtige Occohofje. Vanaf het kantoor van de DMO kan ik naar de binnentuin van het hofje kijken, als een beschaafde voyeur.

Ik wil meer weten: hoe is het Occohofje ontstaan, hoe zag de tuin eruit? Ik herinner mij dat thuis in mijn boekenkast ergens een boek moet staan over de hofjes van Amsterdam. Daarin zijn alle nog bestaande hofjes beschreven op volgorde van stichtingsjaar. Verteld wordt hoe in de 17de eeuw een bijzondere vorm van zorg voor behoeftige ouderen ontstond. Het woord 'hofje' duidde de organisatievorm aan: een door particulieren gestichte woongemeenschap waar men vaak gratis huisvesting kreeg. Meestal is ook de architectuur die van een hofje: woningen gegroepeerd om een binnenplaats of grasveld. Het eerste hofje in Amsterdam werd gesticht in 1615, het Sint-Andrieshofje aan de Egelantiersgracht, het

laatste in 1923, de Molenpage Stichting in de Vossiusstraat.

Het Occohofje heeft mij gegrepen. De geschiedenis is uniek, blijkt uit het hofjesboek. Stichteres Cornelia Elisabeth Occo was een uitzonderlijke zakenvrouw, die groot werd in de handel in obligaties en diamanten en aandeelhouder was van de Franse *Compagnie des Indes*. Toen zij in 1752 stierf, bleek uit haar testament dat zij het grootste deel van haar kapitaal had bestemd voor de bouw en inrichting van een voorziening voor "arme weduwen zonder kinderen en arme vrijsters boven de vijftig jaar oud".

Ik hoop vurig dat het reglement voor toetreding inmiddels is aangepast. Als ik dan over 25 jaar kreupel en hulpbehoevend terugverlang naar mijn geboorteplek, hoop ik dat de regenten van het Occohofje bereid zijn mij als kind van de Nieuwe Keizersgracht een kamertje aan de binnentuin toe te wijzen.

ACTIVITEITEN IN HOFJES

HOF VAN WOUW, DEN HAAG

Programma Hof- en Tuindagen in 2011:
zaterdag 10 december
Kerst op de Hof

Tijdens de Hof- en Tuindagen, waarvoor entreegeld wordt gevraagd, worden kraampjes ingericht met koffie, thee en lichte (themagerichte) versnaperingen, zoals zelfgemaakte appeltaart. Daarnaast kunnen hofmade producten, veelal uit eigen tuin, worden aangeschaft. De gehele opbrengst, inclusief het entreegeld, komt ten goede aan de instandhouding van de monumentale hof en tuin.
Informatie: www.hofvanwouw.nl

Foto: Astrid de Groot (Hof van Wouw)

FRANS LOENENHOFJE, HAARLEM

Vertelpaviljoen

Het Vertelpaviljoen wordt gehouden op de laatste zondag van de herfst- en wintermaanden. Het programma bestaat uit het optreden van een gastverteller, live muziek en na de pauze open podium met ruimte voor maximaal drie vertellers.

Waar?

Het Paviljoen in het Frans Loenen Hofje,
Witte Herenstraat 24 te Haarlem.

Vanaf 14.00 uur welkom

Aanvang: 14.30 uur (tot ca. 16.30 uur). Na aanvang geen toegang. Vrijwillige bijdrage

Info: www.vertelkunsthaarlem.nl

Zondag 30 oktober:

Gastverteller: Eric Lammers
Muziek: Dick Bartels (gitaar)

Zondag 27 november:

Gastvertelster: Anje Robertson
Muziek: Jetty Scholten (zang en gitaar)

Zondag 29 januari:

Gastvertelster: Ester Kornalijslijper
Muziek: Anneke van Tongeren (luit)

Zondag 26 februari:

Gastverteller: Dick Kortekaas
Muziek: Yolenthe Cornelisse (harp)

Foto: Cas Poldermans